

COMPENSATIECOMMISSIE

Zaaknummer Compensatiecommissie 2014CC521
Zaaknummer Klachtencommissie 2013W1094

datum uitspraak 18/02/2015

De Compensatiecommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (hierna ook te noemen: de Compensatiecommissie) geeft op grond van de Compensatieregeling R.-K. Kerk Nederland, Compensatie na seksueel misbruik van minderjarigen (hierna ook te noemen: de Compensatieregeling), het volgende advies naar aanleiding van de aanvraag tot compensatie door:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats] [land],
hierna te noemen: verzoekster,
bijgestaan door: mr. C.E.J.M. Heerkens Thijssen,
advocaat te Amsterdam,

te voldoen door:

het Bisdom Haarlem-Amsterdam,
gevestigd te Haarlem,
hierna te noemen: verweerder.

1. Verloop van de procedure

1.1 Het aanvraagformulier voor het verkrijgen van compensatie wegens vastgesteld seksueel misbruik van een minderjarige door een persoon verbonden aan een R.-K. instelling in Nederland is ontvangen op 8 juli 2014, tezamen met het advies van de Klachtencommissie d.d. 10 april 2014 met zaaknummer 2013W1094, waarin het seksueel misbruik gegrond is verklaard en de brief d.d. 30 april 2014 (verzonden op 15 mei 2014), waarin verweerder te kennen geeft de gegrondverklaring over te nemen. Het door verweerder ingevulde antwoordformulier is door de griffie ontvangen.

1.2 Bij brief van 10 oktober 2014 heeft de voorzitter van de Compensatiecommissie op de voet van artikel 19 van de Compensatieregeling nadere vragen gesteld aan verzoekster aangaande de geleden vermogensschade. Namens verzoekster is de schade van verzoekster schriftelijk onderbouwd bij brief van 5 november 2014. Verweerder heeft bij brief van 19 december 2014 medegedeeld af te zien van een nadere reactie op deze schadeonderbouwing.

1.3 Door het indienen van het aanvraagformulier heeft verzoekster aangegeven akkoord te gaan met de Compensatieregeling. Ook verweerder heeft zich aan de Compensatieregeling onderworpen. Beide partijen hebben afschriften gekregen van alle genoemde stukken die deel uitmaken van het dossier waarover de Compensatiecommissie beschikt.

2. De vaststaande feiten

Voor de beoordeling van de aanvraag tot compensatie gaat de Compensatiecommissie uit van de feiten en omstandigheden, zoals deze door de Klachtencommissie in haar advies zijn vastgesteld en gegrond zijn bevonden. Kort weergegeven en nader beschreven in het advies van de Klachtencommissie gaat het in deze zaak om het navolgende seksueel misbruik.

Wijlen [burgerlijke naam] (hierna: [naam]) was kapelaan in de [kerk] in [plaats], tot welke parochie het gezin van verzoekster behoorde. Hij kwam zeer frequent bij de ouders van verzoekster over de vloer. Na verloop van tijd maakte hij in zekere zin onderdeel uit van het gezinsleven van verzoekster. Hij heeft de kinderen in het gezin, waaronder ook verzoekster, seksueel misbruikt. [naam] heeft dit seksueel misbruik, aldus de Klachtencommissie, in grote lijnen toegegeven.

Het seksueel misbruik dat [naam] verzoekster heeft aangedaan, betreft het gedurende een half jaar wekelijks misbruiken van verzoekster, die bij aanvang vier jaar oud was. Het seksueel misbruik bestond uit het (pogen) met zijn vingers binnen (te) dringen in de vagina van verzoekster, terwijl hij wilde spelletjes met haar deed. Ook heeft hij in die periode verzoekster gebruikt om zichzelf te bevredigen. Dit laatste heeft ongeveer tien keer plaatsgevonden.

In de periode dat [naam] niet meer in [plaats] werkzaam was, heeft hij verzoekster 's avonds bij het naar bed brengen, betast aan haar vagina, waarbij hij zijn vinger naar binnen probeerde te brengen. Dit heeft zich enige malen voorgedaan.

Voorts heeft [naam], toen verzoekster ongeveer negen of tien jaar oud was, met zijn geslacht tegen het achterhoofd van verzoekster aangereden, terwijl hij met zijn handen haar borstjes betastte. Dit heeft zich ongeveer vier of vijf keer voorgedaan.

Tenslotte heeft [naam] verzoekster seksueel misbruikt toen verzoekster tijdelijk als au pair in [plaats] verbleef. [naam] hield verzoekster stevig vast, terwijl hij tegen haar aanreed. Hoewel verzoekster toen 22 of 23 jaar oud was, moet dit misbruik gezien worden in het licht van hetgeen verzoekster reeds was overkomen sinds haar vierde levensjaar. Zij heeft steeds moeten horen dat zij 'in de hel zou komen' indien zij iets zou zeggen of niet mee zou werken, hetgeen moet worden beschouwd als een vorm van psychische druk. [naam] was een geestelijke en bovendien een huisvriend en daardoor iemand in wie verzoekster vertrouwen moest kunnen stellen. [naam] heeft ernstig misbruik gemaakt van het gezag dat hij als geestelijke genoot en van de positie die hij in het gezin steeds meer was gaan innemen en is blijven innemen, aldus de Klachtencommissie.

Verzoekster was bij aanvang van het misbruik vier jaar oud.

3. Het bewijs en de categorie-indeling

3.1 bewijs

Het bewijs van seksueel misbruik, van de aard daarvan en van de relevante bijkomende omstandigheden is door verzoekster geleverd door overlegging van het schriftelijke advies van de Klachtencommissie, zoals genoemd onder 1.1, gegeven naar aanleiding van de klacht van verzoekster tegen [naam], waarin de klacht gegrond is verklaard, voorzien van de schriftelijke beslissing van de kerkelijke gezagsdragers van de aangeklaagde tot overname van het advies.

3.2 categorie-indeling

Gelet op het jegens verzoekster gepleegde seksueel misbruik, zoals vermeld onder 2 en het geleverde bewijs daarvan zoals vermeld onder 3.1, oordeelt de Compensatiecommissie - na ampel beraad alsnog - dat sprake is van 'uitzonderlijk seksueel misbruik', als bedoeld in de eerste zinsnede van artikel 5 sub 5 van de Compensatieregeling.

De Compensatiecommissie komt tot dit oordeel gelet op de volgende en verzwarende omstandigheden:

- Het misbruik ving aan op de zeer jonge leeftijd van vier jaar.
- Het misbruik heeft over een zeer lange periode verspreid plaatsgevonden; een half jaar wekelijks toen zij vier jaar oud was waarbij 10 keer om hem af te trekken, later enige malen bij het naar bed brengen en voorts vier of vijf keer toen zij negen of tien jaar oud was, en tenslotte nog eenmaal toen zij 22 of 23 jaar oud was.
- Het misbruik bestond uit betasting van intieme delen, (pogingen) tot binnendringen in de vagina met een vinger, gedwongen om hem met de hand te bevredigen, 'aanrijden', betasten van haar borstjes.
- Het misbruik vond voornamelijk plaats in haar eigen huis, waaronder ook in haar eigen bed, waardoor haar gevoel van veiligheid werd geschaad.
- Het misbruik ging gepaard met een vorm van psychische bedreiging.

Ten overvloede merkt de Compensatiecommissie op dat hoewel hier sprake kan zijn van seksueel misbruik dat in meerdere categorieën zou kunnen vallen, voor de te adviseren uitkering volgens de toelichting op de Compensatieregeling alleen de hoogste categorie geldt (zie Toelichting op de Compensatieregeling, paragraaf De categorieën, 4^e alinea).

4. Bedrag financiële compensatie en kosten rechtsbijstand

algemeen

4.1 De Compensatieregeling kent, zoals de toelichting bij de Compensatieregeling het omschrijft, een tegemoetkoming naar billijkheid in de schade ontstaan door seksueel misbruik. In een aantal gevallen zal de compensatie de schade dekken, in een aantal gevallen zal dat niet zo zijn. De in deze regeling omschreven compensatie heeft het karakter van smartengeld ter erkenning van het jegens verzoekster gepleegde seksueel misbruik en ter genoegdoening van het geschokte rechtsgevoel. Het is bedoeld om een materiële vergoeding te bieden ter verzachting van het gedurende vele jaren ondergane psychisch leed, de pijn, het verdriet en de gederfde levensvreugde. Tevens is de vergoeding, zoals de toelichting op de regeling vermeldt, bestemd voor vergoeding van sommige uitgaven die gedaan zijn ten gevolge van het misbruik, afgezien van de vergoeding voor vermogensschade, als bedoeld in artikel 5 onder 5 van de Compensatieregeling.

standpunt verzoekster

4.2 In reactie op de brief van de voorzitter van de Compensatiecommissie waarin krachtens artikel 19 van de Compensatieregeling verzoekster in de gelegenheid is gesteld om haar vermogensschade veroorzaakt door het seksueel misbruik toe te lichten, heeft mr. Heerkens Thijssen voornoemd bij brief van 5 november 2014 de gestelde vermogensschade nader toegelicht. De brief laat zich als volgt samenvatten.

Verzoekster heeft door het seksueel misbruik dat haar is aangedaan een moeilijke jeugd gehad. Zij heeft tot haar vijfde jaar niet gesproken, hetgeen zich laat verklaren door de dreigementen van [naam] dat als zij zou spreken over het misbruik dat er dan iets ergs zou gebeuren. Ook heeft de aanwezigheid van [naam] in het ouderlijk gezin en de relatie die hij met verzoeksters moeder aanging, geleid tot echtelijke ruzies met een kapot huwelijk tot gevolg. Verzoekster heeft erg geleden onder de onmogelijke positie waarin haar vader kwam te verkeren, onder de ruzies, onder het gebrek aan aandacht dat zij van haar moeder kreeg en onder de negatieve bejegening door [naam], die zich een rol van stiefvader aanmat, nadat haar eigen vader in [jaartal] was overleden.

Zij is op [leeftijd] drie maanden opgenomen geweest met (buik)pijnklachten, die gerelateerd moeten worden aan het seksueel misbruik dat haar is aangedaan. Bewijsstukken voor deze opname zijn niet meer te achterhalen, aldus verzoekster. In [jaartal] heeft zij gedurende twee jaar psychologische behandeling ondergaan. Door de vele verhuizingen beschikt verzoekster niet meer over bewijsstukken omtrent deze psychologische behandeling en de behandelend therapeute is inmiddels met pensioen. Verzoekster is depressief geweest en heeft verschillende relaties gehad. Verzoekster vermoedt dat haar smetvrees voortkomt uit het feit dat [naam] altijd vieze vingers had, waarmee hij haar betastte. De smetvrees komt tot uiting in buitensporig schoonmaken in huis en douchen.

Verzoekster is van de 2^e klas van de Havo naar de tweede klas van de Mavo gegaan. Dit vond plaats nadat zij een jaar ziek was geweest. Ook is zij voor haar mavo-eindexamen gezakt, maar een jaar later heeft zij dat alsnog gehaald, op de leeftijd van 18, bijna 19 jaar. Daarna is zijn tegen haar zin begonnen met een [opleiding], maar ook daarvoor zakte zij na tien weken. Uiteindelijk heeft ze in [jaartal] wel een diploma als [functie] behaald. Verzoekster heeft vele baantjes op uitzendbasis gehad, maar zelden een vaste baan.

Samenvattend stelt verzoekster, althans zo begrijpt de Compensatiecommissie, dat het langdurig seksueel misbruik ertoe heeft geleid dat haar opleiding en arbeidzaam leven minder gunstig zijn verlopen, dan in de hypothetische situatie waarin zij niet zou zijn misbruikt en dat dit heeft geleid tot vermogensschade. Zij maakt daarom aanspraak op een indeling in categorie 5 en compensatie van de geleden vermogensschade.

standpunt verweerder

4.3 Verweerder heeft bij brief van 19 december 2014 verklaard af te zien van het geven van een inhoudelijk oordeel over de door verzoekster gestelde vermogensschade en het causaal verband met het haar aangedaan seksueel misbruik.

overweging Compensatiecommissie

4.4 Nu naar het oordeel van de Compensatiecommissie in deze zaak sprake is van een geval van uitzonderlijk seksueel misbruik als bedoeld in categorie 5 geldt, aldus de toelichting, niet de voorwaarde, dat het causaal verband tussen het seksueel misbruik en de vermogensschade zonder gerede twijfel aanwezig dient te zijn. Gezien de bijzondere ernst van het bovengenoemde seksueel misbruik en gezien de bijkomende omstandigheden ligt in de visie van de Compensatiecommissie vermogensschade als gevolg van het misbruik in gevallen van 'uitzonderlijk seksueel misbruik' voor de hand. Wel dient ook in geval van uitzonderlijk seksueel misbruik de gestelde vermogensschade en het causaal verband met het seksueel misbruik in enige mate aannemelijk te zijn gemaakt.

4.5 Op basis van de namens verzoekster overgelegde stukken wordt duidelijk dat verzoekster geenszins een gemakkelijke jeugd heeft gehad.

Verzoekster heeft de door haar geschetste levensloop aannemelijk gemaakt. Op basis van de overgelegde schoolrapporten is vast te stellen dat dat zij haar Mavodiploma (na eerst te zijn gezakt voor het staatsexamen Mavo in [jaartal]) pas in [jaartal] heeft behaald, terwijl zij toen al 18 jaar oud was. Alhoewel geen schoolrapporten zijn overgelegd, waaruit het overstappen van het Lyceum (2-Havo) naar de 2^e klas van de Mavo blijkt, is dit 'dalen' in niveau en het doubleren qua klas wel aannemelijk, gelet op haar leeftijd bij het uiteindelijk behalen van haar Mavodiploma. Ook is aan de hand van bewijsstukken komen vast te staan dat verzoekster in het begin van haar [opleiding] (november [jaartal]) daarvoor is gezakt en dat zij vervolgens in [jaartal] haar diploma [functie] heeft behaald. Het standpunt van verzoekster komt er op neer, zo begrijpt de Compensatiecommissie, dat zij - indien geen sprake zou zijn geweest van seksueel misbruik - eerder haar schoolopleiding (en wellicht zelfs een hoger schooltype) zou hebben afgerond, haar carrière vloeiender zou zijn verlopen en zij een hoger inkomen zou hebben gehad, dan thans in haar leven het geval is geweest.

4.6 De in dit kader te beantwoorden vraag of in voldoende mate aannemelijk is of deze gestelde, maar niet nader geconcretiseerde, vermogensschade in een causaal verband is te brengen met het onderhavige seksueel misbruik, is voor de Compensatiecommissie om de volgende redenen niet gemakkelijk te beantwoorden.

Allereerst zij opgemerkt dat verzoekster (of haar advocaat) niet inzichtelijk heeft gemaakt welke inkomsten verzoekster thans in haar leven heeft genoten en evenmin is een schadestaat overgelegd. Daarbij komt dat verzoekster - ondanks haar onmiskenbare pogingen daartoe - geen medische informatie heeft kunnen overleggen, waaruit de gestelde gynaecologische opname, haar [ziekte] tijdens het eindexamenjaar, de door haar gevolgde therapie en het gestelde causaal verband met het onderhavige seksueel misbruik is af te leiden. Wel zijn verklaringen van familieleden en vrienden overgelegd, die eensluidend het seksueel misbruik aanwijzen als oorzaak voor haar ziekenhuisopname en haar verdere problemen en tegenslagen in haar leven, maar aan dergelijke verklaringen van naasten zonder aanvullend objectief bewijsmateriaal kent de Compensatiecommissie in beginsel minder bewijskracht toe. Voorts wordt opgemerkt dat verzoekster - voor zover de Compensatiecommissie bekend is geworden - sinds haar huwelijk in [jaartal] geen loonvormende arbeid meer heeft verricht. Ook is niet komen vast te staan dat verzoekster in haar werkzame leven (wegens problemen veroorzaakt door het seksueel misbruik) is uitgevallen voor haar werk, met arbeidsongeschiktheid en vermogensschade tot gevolg.

4.7 Desalniettemin acht de Compensatiecommissie in de onderhavige zaak voldoende aannemelijk geworden dat het seksueel misbruik dat verzoekster is aangedaan in een bepaalde mate heeft bijgedragen aan vertraging in haar schoolverloop. De Compensatiecommissie baseert dit oordeel op het langdurig seksueel misbruik (dat als uitzonderlijk heeft te gelden) in combinatie met de langdurige aanwezigheid van de dader in het gezin van verzoekster en de overige feiten en omstandigheden, waaronder de traag en moeizaam verlopen schoolcarrière die is vast komen te staan (zie overweging 4.5). Daarom zal de Compensatiecommissie vermogensschade voortvloeiend uit haar vertraagde schoolverloop voor vergoeding in aanmerking laten komen, zij het slechts gedeeltelijk, gelet op de hiervoor onder 4.6 genoemde factoren. Nu de vermogensschade - bij gebreke van bewijsstukken - niet concreet berekend kan worden, zal deze worden geschat.

4.8 Daarnaast heeft verzoekster voor het seksueel misbruik dat haar in haar (vroeg) jeugd is aangedaan en dat als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' heeft te gelden, recht heeft op een aanzienlijke immateriële schadevergoeding voor het leed waarmee zij in de loop van haar leven dientengevolge geconfronteerd is geweest. De Compensatiecommissie geeft zich bij de vaststelling van de hoogte van het smartengeld niet alleen rekenschap van de aard en omvang van het verzoekster aangedane seksueel misbruik, maar ook van het feit dat [naam] langdurig in haar ouderlijk huis bleef verkeren met alle gevolgen van dien, onder meer voor de sfeer en de situatie in huis. De toekenning van compensatie is niet alleen bedoeld voor een min of meer objectief vast te stellen nadeel, maar ook ter verkrijging van genoegdoening en herstel van een geschokt rechtsgevoel.

4.9 Alle feiten en omstandigheden afwegend komt de Compensatiecommissie tot het oordeel dat betaling van een bedrag van €40.000,-- voor zowel materiele als immateriële schadevergoeding geadviseerd dient te worden.

4.10 Verzoekster heeft een nota ter hoogte van €1.936,-- inclusief kantoorkosten en BTW overgelegd aan de Compensatiecommissie ter zake van kosten van rechtsbijstand gemaakt in het kader van het aanvragen van de financiële compensatie. De Compensatiecommissie is van oordeel dat dit bedrag ter zake van de redelijke kosten rechtsbijstand integraal voor vergoeding in aanmerking komt.

5. Slotsom

5.1 De Compensatiecommissie heeft kennisgenomen van alle stukken in het onderhavige dossier en is op grond daarvan tot het oordeel gekomen dat de onderhavige aanvraag gelet op de bepalingen van de Compensatieregeling dient te worden ingedeeld in categorie 5 als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' en dat de hierna te vermelden bedragen voor betaling in aanmerking dienen te komen.

5.2 Betaling van compensatie en kosten van rechtsbijstand geschiedt zonder dat van de verzoekster tot compensatie finale kwijting ter zake van schadevergoeding wegens seksueel misbruik wordt verlangd.

5.3 Deze beslissing van de Compensatiecommissie geldt als bindend advies voor verweerder en is noch voor verzoekster, noch voor verweerder vatbaar voor enige vorm van beroep bij de Compensatiecommissie.

6. Het advies

De Compensatiecommissie komt tot een indeling van de aanvraag van verzoekster in categorie 5 als uitzonderlijk misbruik en adviseert verweerder binnen zes weken te rekenen vanaf de dag na deze uitspraak :

- een bedrag van €40.000,-- te betalen aan verzoekster, alsmede
- aan de advocaat van verzoekster een bedrag van €1.936,-- te betalen ter zake van kosten van rechtsbijstand.

Deze beslissing is gewezen door de Compensatiecommissie in de samenstelling mr. B. H. (voorzitter), mr. D.J. van der K. en mr. K.H. F., bijgestaan door mr. E.B. S. van C., griffier, op 18/02/2015 en is ondertekend door de voorzitter.

voorzitter